Gemeente Roosendaal

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering:	4 april 2012	**Agenda nr.:**	(in te vullen door griffie)
Portefeuillehouder:	K. Jongmans	**Registratiecode:**	(in te vullen door griffie)
Onderwerp:	Herstructurering SW		

Aan de raad van de gemeente Roosendaal

Voorstel

Samenvatting:

Door de bezuinigingen op het rijksbudget SW en de plannen van het kabinet om de Sociale Werkvoorziening (SW) met twee derde af te bouwen is het noodzakelijk de SW te herstructureren. De portefeuillehouders van de gemeenschappelijke regeling (GR) sociale werkvoorziening (WVS-Groep) hebben 12 uitgangspunten geformuleerd op basis waarvan deze herstructurering ingezet dient te worden. Middels dit raadsvoorstel wordt het indienen van het herstructureringsplan en de bijbehorende cofinanciering aan u voorgelegd. Het herstructureringsplan dient voor 30 april 2012 ingediend te zijn bij het Ministerie van SZW.

Wij stellen u voor:
1. Opdracht aan het college te geven voor het indienen van een herstructureringsaanvraag om aanspraak te kunnen maken op € 2.874.763 uit het herstructureringsfonds;
2. Akkoord te gaan met de cofinanciering herstructurering SW van € 958.254,41 die noodzakelijk is om aanspraak te maken op het herstructureringsfonds;
3. De programmabegroting 2012 en de Meerjarenbegroting 2013 e.v. te wijzigen conform bijgevoegd ontwerpbesluit.

Aanleiding

In het huidige regeerakkoord zijn bezuinigingen en hervormingen afgekondigd op het gebied van re-integratie van alle doelgroepen, bijstandgerechtigden, jonggehandicapten en arbeidsgehandicapten binnen de Sociale Werkvoorziening (SW). In 2010 is de rijksbijdrage SW al fors naar beneden bijgesteld met als doel om in 2015 uit te komen op een rijksbijdrage van € 22.000 per SE (bezuiniging is 20%). De kosten bij de WVS-Groep per SE waren in 2010 € 29.000, dit betekent een tekort per SE van ongeveer € 7.000 (het landelijke gemiddelde is €5.000 tekort per SE, echter de WVS-Groep heeft hogere loonkosten i.v.m. in het verleden opgestelde arbeidsvoorwaarden). Bovenstaande ontwikkelingen doen een beroep op de veranderkracht en het innovatief vermogen van gemeenten en hun SW-bedrijven. Om dit transitieproces te ondersteunen heeft het ministerie van SZW een herstructureringsfonds gecreëerd van 400 miljoen euro.

In verband met de ontwikkelingen omtrent de nieuwe Wet Werken naar Vermogen (WWnV) en de bovengenoemde financiële tekorten voor iedere gemeente in de GR WVS-Groep, zijn in juni 2011 de samenwerkende gemeenten gestart met de visievorming omtrent de herstructurering SW. Dit proces heeft geresulteerd in de “bestuursopdracht herstructurering SW”, waarbij de negen gemeenten een keuze maken om minimaal de activiteiten voor de doelgroep ‘beschut werken’ in gezamenlijkheid uit te blijven voeren.

In totaal zijn er drie onderzoektrajecten gepasseerd:
1. Quick-scan Iroko (september 2011), met als belangrijkste conclusie dat de WVS-Groep de financiën goed op orde heeft, maar op dit moment geen arbeidsontwikkelbedrijf is.
2. Inventarisatie visies WVS-Groep 9 gemeenten door KplusV (november 2011), met als belangrijkste resultaat de bestuursopdracht waarin de keuze is gemaakt voor een gezamenlijke aanpak ‘beschut werk’.
3. Doorrekening scenario’s Iroko (december 2011), met een overzicht van de structurele effecten op de totale exploitatie van de WVS-Groep.

De scenariostudies geven inzicht in de structurele effecten op het exploitatieresultaat van de WVS-Groep. De herstructurering SW hangt daarnaast nauw samen met de implementatie van de WWnV. Om deze reden zijn de scenario's doorvertaald naar een ketenbenadering in de totale transitie sociale zekerheid, waarbij 12 uitgangspunten zijn vastgesteld die de basis vormen voor de herstructureringsaanvraag.

Kader

In het huidige regeerakkoord wordt de sociale werkvoorziening afgebouwd, waardoor herstructurering noodzakelijk is. Naast de landelijke ontwikkelingen zijn er voor de gemeente Roosendaal enkele specifieke redenen te benoemen voor de herstructurering:

1. De forse bezuinigingen op het SW-budget zijn reeds ingezet, waarbij de huidige Cao-verplichtingen voor de doelgroep tact blijven. Dit betekent vanaf 2015 een tekort per SE van ongeveer € 7.000. Daarnaast worden de criteria voor een SW-indicatie aangescherpt. Dit betekent dat in de toekomst 1/3 van de huidige SW-doelgroep in stand blijft onder de noemer 'beschut werk'. De WVS-Groep heeft een uitstroompercentage van ongeveer 4%, waardoor de Cao-verplichtingen op lange termijn onevenredig op het participatiebudget blijven drukken (vanaf 2015 wordt het totale re-integratiebudget besteed aan de Cao-verplichtingen van de SW-doelgroep).
2. In de Agenda van Roosendaal (AvR) is de taakstelling opgenomen om de Wet Sociale Werkvoorziening binnen de rijksbijdrage SW uit te voeren. Dit komt neer op een jaarlijkse taakstelling van € 870.000. Een taakstelling kan alleen gerealiseerd worden indien de WVS-groep geherstructureerd wordt.
3. Naast de taakstelling SW is in de AvR een uitstroomdoelstelling van de WWB-doelgroep opgenomen. Herstructurering van de SW draagt tevens bij aan de uitstroomdoelstelling van de WWB-doelgroep door o.a.:
    - Dubbelingen uit de keten te halen;
    - Te investeren op één werkgeversbenadering;
    - Onderscheid te maken in beschut werk en arbeidsmarkt (zie uitgangspunten).

Op 23 november 2011 bent u reeds geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van de SW en de keuze van de negen samenwerkende gemeenten om de samenwerking op het gebied van 'beschut werk' in stand te houden. Middels de scenariostudie van Iroko (doorrekening scenario's WVS-Groep) zijn de portefeuillehouders gekomen tot 12 gezamenlijke uitgangspunten zoals beschreven in de 'notitie herstructurering SW', vastgesteld tijdens het portefeuillehouderoverleg WVS op 23 januari 2012.

Om in aanmerking te komen voor het herstructureringsfonds dient iedere gemeente 25% van de totale kosten in te brengen als cofinanciering. De GR Sociale Werkvoorziening kan in totaal aanspraak maken op 10,7 miljoen euro (2012 t/m 2018), het aandeel van de gemeente Roosendaal is € 2.874.763. Rekening houdend met de cofinancieringverplichting betekent dit dat de gemeente Roosendaal tot en met 2018 in totaal € 958.254 dient vrij te maken voor de herstructurering SW (zie verder financiële aspecten).

Motivering / toelichting

Zoals hiervoor al is toegelicht is de herstructurering SW noodzakelijk om in te kunnen spelen op de teruglopende budgetten, afbouw WSW en de WWnV. De richting voor deze herstructurering is op basis van de eerdere besluitvorming en scenariostudie, in samenwerking met negen gemeenten vastgesteld en geformuleerd in 12 uitgangspunten (voor nadere toelichting zie 'notitie herstructurering SW'):

- De uitkomsten van de Quick-scan WVS-Groep (september 2011) worden onderschreven;

- Er is een splitsing te maken in de doelgroep 'beschut werk' en doelgroep 'loonwaarde', waarbij de gemeenten de regie over beide doelgroepen hebben. Waar de exacte 'knip' ligt moet nog bepaald worden en kan afwijken van de 20% (zie figuur 1) ondergrens WSW. Daarnaast kan het percentage voor iedere gemeente anders zijn.

- WVS-Groep is de uitvoeringsorganisatie voor 'beschut werk';

- Klanten 'arbeidsmarkt' dienen "dichtbij huis" en binnen de eigen werkgeversbenadering of Werkplein naar werk bemiddeld te worden. Dit om gebruik te maken van de lokale arbeidsmarkt en regie te houden op onze doelgroep.

- Dubbelingen in de keten moeten worden voorkomen. Zowel de WVS-Groep, Accessio en de gemeenten voeren arbeidsontwikkeling uit, deze dubbeling moet uit de keten of anders ingericht worden;

- Iedereen doet mee, dit betekent dat alle klanten een tegenprestatie kunnen leveren. Gemeenten hebben de regie en moeten dit organiseren;

- De scenariostudie richt zich op het verschuiven van opbrengsten en kosten, deze moeten doorvertaald worden naar gehele keten waarbij de ‘sterke’ doelgroep de ‘zwakke’ doelgroep compenseert.

- Ondanks de schaalgrootte willen we maatwerk kunnen bieden, daarom maken we gebruik van de lokale voorzieningen en arbeidsmarkt;

- De know-how van de WVS-Groep moet behouden blijven;

- De klant (werkgever en uitkeringsgerechtigde of SW-er) staat centraal en niet de organisatiestructuur;

- Het herstructureringsplan dient dusdanig opgesteld te worden dat er tussentijds bijgestuurd kan worden.

- We moeten keuzes maken, ook als dit betekent dat niet iedere gemeente dezelfde keuze maakt. Dit betekent dat iedere gemeente minimaal voor het scenario ‘beschut werk’ kiest en individueel of subregionaal kiezen voor individuele (inkoop) afspraken.

De bovenstaande 12 uitgangspunten vormen de basis voor de herstructurering SW, waarbij de uitvoering van ‘beschut werk’ door 9 gemeenten gezamenlijk uitgevoerd wordt. Eventuele min- en plusvarianten kunnen middels individuele afspraken per gemeente ingekocht worden bij de WVS-Groep. Op deze manier geeft iedere gemeente invulling aan de visievorming en uitvoering van de WWnV.

Doel en evaluatie

Het doel van het herstructureringsplan is tweeledig. Ten eerste biedt het herstructureringsplan een richtinggevend kader voor de WVS-Groep in de toekomst, rekening houdend met de financiële kaders en de WWnV. Ten tweede is het herstructureringsplan een middel om aanspraak te maken op het herstructureringsfonds.

De minister heeft aangegeven dat er geen uitstel mogelijk is voor de aanvraag, ook is het niet mogelijk om pas in latere jaren alsnog een beroep te doen op de herstructureringsfaciliteit. Indien de raad niet zou instemmen met het voorstel betekent dit dat geen gebruik gemaakt wordt van de middelen die via de herstructureringsfaciliteit beschikbaar worden gesteld. Gelet op de impact van de wetswijziging en de opdracht voor de gemeenten kan dit betekenen dat er structureel een groter beslag op de gemeentelijke middelen moet worden gedaan.

Het herstructureringsplan dient zodanig opgesteld te worden dat het de ruimte biedt om in een later stadium bij te sturen. Het ministerie eist een jaarlijkse voortgangsrapportage, waardoor de herstructurering jaarlijks geëvalueerd zal worden. De aanvraag moet, voor 30 april 2012, worden ingediend middels een gezamenlijke aanvraag. Het herstructureringsplan wordt opgesteld aan de hand van de bovenstaande uitgangspunten (zie voor nadere informatie de ‘notitie herstructurering SW’). De raad zal hierover nader worden geïnformeerd.

Financiële aspecten en consequenties

Met de inwerkingtreding van de WWnV komt er één ontschot reïntegratiebudget, waarbij de rijksvergoeding WSW en de reïntegratiebudgetten in het kader van de WWB en de Wajong worden samengevoegd onder regie van de gemeente. Deze 'ontschotting' heeft vergaande negatieve gevolgen voor het participatiebudget doordat de Cao-verplichtingen van de WVS-Groep onevenredig op de re-integratiemiddelen drukken. Herstructurering van de SW is daarom noodzakelijk en het Ministerie van SZW heeft daartoe extra middelen beschikbaar gesteld in een 'herstructureringsfaciliteit' van € 400 miljoen t/m 2018.

Voor de samenwerkende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling SW (GR) betekent dit een 'trekkingsrecht' van 10,7 miljoen, voor de gemeente Roosendaal € 2,9 miljoen (zie tabel 1). De opbrengsten uit het fonds en de cofinanciering zijn berekend op basis van de huidige SE-stand.

Tabel 1: trekkingsrecht Herstructureringsfaciliteit

Herstructurering	
in mln euro's	400
Trekkingsrecht	
GR	€ 10.716.532,31
Roosendaal	€ 2.874.763,23
Cofinanciering	
GR	€ 3.572.177,44
Roosendaal	€ 958.254,41

Om aanspraak te maken op herstructureringsmiddelen dienen gemeenten 25% cofinanciering aan te dragen. Gelet op de in de Agenda van Roosendaal geformuleerde doelstelling om beleid en uitvoering binnen de financiële kaders van het Rijk vorm te geven wordt voorgesteld om de cofinanciering te onttrekken aan het 'opgehoogde' re-integratiebudget, zoals vastgesteld in de Agenda van Roosendaal (zie bijgevoegde begrotingswijziging). Deze financiering is een logisch gevolg op de 'ontschotte' budgetten vanaf 2013: Waar aan de batenkant de rijksmiddelen samengevoegd worden, zal aan de lastenkant in feite één totaalbudget ontstaan, waaruit de bestaande Cao-verplichtingen van de WVS-groep en de re-integratiekosten bekostigd moeten worden.

Indien er geen herstructureringsaanvraag ingediend word,t betekent dit dat er geen gebruik gemaakt kan worden van de middelen uit het herstructureringsfonds (10,7 miljoen voor 9 gemeenten). Gelet op de impact van de wetswijziging en de opdracht voor de gemeenten betekent dit een groot risico voor de gemeente, waarbij er structureel een groter beslag op de gemeentelijke middelen moet worden gedaan.

Om deze reden is herstructurering noodzakelijk en wordt de raad gevraagd om voor de periode van 2012 tot en met 2018 een budget van € 958.254,41 beschikbaar te stellen gefinancierd uit het 'opgehoogde' re-integratiebudget conform de bijgevoegde begrotingswijziging. Op deze wijze kan de GR, en de gemeente Roosendaal, uiteindelijk aanspraak maken op € 2.874.763,23 uit het herstructureringsfonds. Dit betekent dat er tot en met 2018, € 3.833.017,64 beschikbaar is voor de herstructurering van de WVS-groep.

Communicatie

Sinds de start van de voorbereiding herstructurering SW is het doel de ontwikkelingen transparant en uniform met 9 gemeentes en de WVS-Groep te communiceren. De raad is middels een raadsmededeling (23 november 2011 & 24 januari 2012) en twee informatiebijeenkomsten (6 oktober en 12 & 16 januari) geïnformeerd over de inhoud en het proces. De WVS-Groep wordt tevens betrokken in de voorbereiding van de besluitvorming middels het POHO WVS. Tevens is de ondernemingsraad WVS-Groep uitgenodigd bij de informerende raadsbijeenkomsten. Tot slot is de cliëntenraad SW betrokken in de besluitvorming middels een adviesaanvraag, welke is meegenomen in de besluitvorming. Het herstructureringsplan dient op korte termijn opgesteld te worden (voor 30 april 2012). De kaders zijn reeds vastgesteld door het college, waarbij de financiering voor de herstructurering middels dit raadsvoorstel aan de raad voorgelegd wordt. De raad zal na besluitvorming nader geïnformeerd worden over de inhoud en voortgang van het herstructureringsplan.

Bijlagen

1. Notitie herstructurering SW 23 januari 2012;
2. Voorstel begrotingswijziging.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,
mr. J.M.L. Niederer

Gemeente Roosendaal

Raadsbesluit

Datum raadsvergadering:	4 april 2012	**Agenda nr.:**	(in te vullen door griffie)
Portefeuillehouder:	Kees Jongmans	**Registratiecode:**	(in te vullen door griffie)
Onderwerp:	Herstructurering SW		

De raad van de gemeente Roosendaal,

- Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders.

- Gelet op het advies van de raadscommissie Omgeving d.d. 21 maart 2012.

Besluit:

1. Opdracht aan het college te geven voor het indienen van een herstructureringsaanvraag om aanspraak te kunnen maken op € 2.874.763 uit het herstructureringsfonds;
2. Akkoord te gaan met de cofinanciering herstructurering SW van € 958.254,41 die noodzakelijk is om aanspraak te maken op het herstructureringsfonds;
3. De programmabegroting 2012 en de Meerjarenbegroting 2013 e.v. te wijzigen conform bijgevoegd ontwerpbesluit.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 april 2012.

De griffier, De voorzitter,